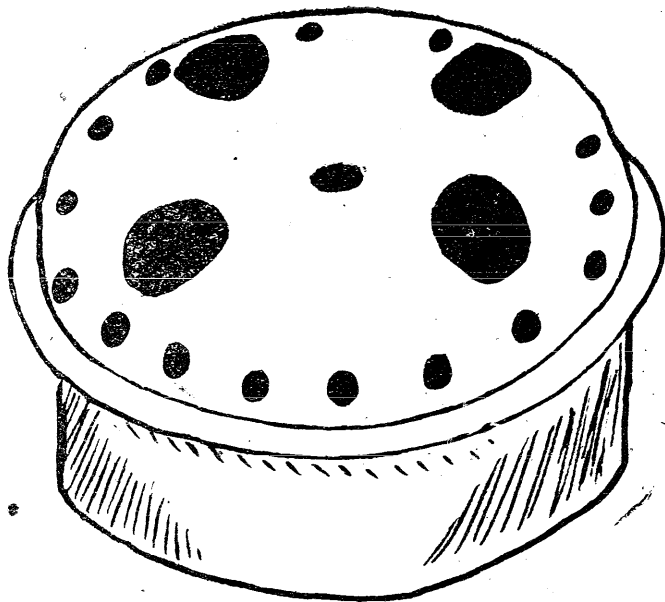

EEN FLAMBATEUR.

De laatste maal, dat ik tijdens de groote griep-epidemie ruim veertien dagen collega MOLEMA te Meerssen (Zuid-Limburg) vervangen heb, mocht ik het hierboven genoemde toestel leeren kennen. Zijn apotheek met een geroutineerde assistente was in de puntjes, maar vooral de spreekkamer met instrumentenkast was zoodanig in orde, dat ik mij soms verbeelde te arbeiden in de operatiekamer van LAMÉRIS of KOUWER.

Tot het instrumentarium in de verlostasch behoorde een instrument, „de flambateur” genoemd, dat ik nog nimmer bij al mijn waarnemingen had aangetroffen. Het is vervaardigd uit rood koper met vier openingen boven, die den pink toelaten, vijftien kleine openingen aan den rand en één dergelijke kleine opening tusschen de vier grootere. Het toestel dient voor het flambeeren van forceps, korentang, naaldvoerder, naalden, scharen en nog andere instrumenten, die men bij de verlossing noodig kan hebben. Spiritus wordt in den flambateur gegoten, aangestoken en het ontsmettings-toestel is in orde; een vel ontvette watten wordt op tafel uitgespreid, hierop na het flambeeren de instrumenten gelegd en overdekt met een zelfde laag watten. Het toestel kan verder nog dienstig zijn om snel warm water te maken voor het wasschen der handen. Voorzichtigheidshalve is het gewenscht om den flambateur in een waschkom te plaatsen. Het toestel is 7.5 cM. in middellijn en 5 cM. hoog; het heeft nevenstaanden

vorm; de bovenrand is met indeuking. Het is vervaardigd op aanwijzing van genoemden collega in het atelier voor koperwerken van CHR. LENSSEN-BOVENS te Meerssen (Zuid-Limburg), alwaar het voor de som van f 5.20 franco thuis verkrijgbaar is. Vooral in den tegenwoordigen tijd met zijn grooten kolennoed raad ik ieder collega aan, den flambateur aan te schaffen.

Ginneken, 29 December 1918.

Dr. I. C. IDENBURG,
rustend arts.

BRIEFWISSELING.

HET NATUURKUNDIG PRACTICUM VOOR STUDENTEN IN DE GENEESKUNDE.

Van verschillende zijde vestigt men mijn aandacht er op, dat aan de rijksuniversiteiten wel degelijk een practicum in natuurkunde voor studenten in de geneeskunde gegeven wordt. De toestand, zooals die in Amsterdam helaas nog bestaat, is dus gelukkig uitzondering bij ons te lande. Moge ook deze uitzondering spoedig verdwijnen!

Over Groningen licht prof. HAGA mij uitvoerig in. Tot vóór 2 jaren hadden de

studenten in de geneeskunde één maal per week van 2—4 practicum, thans is het aantal zóó toegenomen, dat zij slechts één maal in de 14 dagen kunnen komen. Totaal 27 oefeningen in het jaar. Prof. HAGA leidt deze practica van begin tot eind zelf en acht ze bijzonder nuttig. Te Leiden leidt prof. KUENEN ze en te Utrecht dr. MOLL.

Het verheugt mij, dat mijn inzicht in deze aangelegenheid te somber blijkt te zijn geweest.

G. VAN RIJNBEEK.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Sterfte aan influenza in Januari 1919.

In de *Nederlandsche Staatscourant* van 5 Maart 1919, n°. 54, is opgenomen een door het centraal bureau voor de statistiek bewerkt overzicht van de sterfte aan influenza (Spaansche griep), acute bronchitis, broncho-pneumonie, croupse pneumonie en aandoeningen der pleuraholte over de maand Januari 1919, als vervolg op de overzichten van October, November en December 1918 ¹⁾.

De onderstelling, die men uit het zeer duidelijk waarneembare dalend verloop van de sterftcijfers in de maand December 1918 geneigd zou zijn geweest te maken, dat de influenza-epidemie aan het einde dier maand wel zoo goed als geweken zou kunnen worden geacht, is niet bewaarheid; nochtans mag gelukkig uit de sterftcijfers voor Januari worden vastgesteld, dat het aantal slachtoffers in laatstgenoemde maand aanzienlijk geringer is geweest dan in December daaraan voorafgaande.

Hierachter (zie de tabel op bldz. 880) wordt een vergelijkend overzicht gegeven van de sterfte aan influenza en aan die ziekten, die haar gewoonlijk vergezellen, voor de provinciën en voor het rijk in de maanden, waarin de influenza-epidemie heeft geheerscht. Uit dit overzicht blijkt, dat die sterfte in Januari veel minder dan de helft van December is geweest, toen zij reeds minder dan een derde van die van November uitmaakte. In meer of mindere mate heeft die daling tot op de kleine helft zich in alle provinciën voorgedaan, doch zij is het sterkst geweest in die provinciën, die in December nog vrij hoge cijfers hadden. In Drenthe is zij van 17.38 in December op 3.88 in Januari teruggegaan en dus tot op een klein vierde deel verminderd. Groningen verminderde van 12.08 tot 4.02, dus tot op een derde. Het geringst is de afneming der sterfte geweest in Overijssel, de provincie, die gedurende het heerschen der epidemie het meest werd geteisterd, waar zij daalde van 10.09 tot slechts 6.84 of van 100 tot 68, en in Gelderland, waar zij van 8.23 tot slechts 5.56 terugging, dat is van 100 tot ruim 67; en deze beide provinciën wijzen dan ook de hoogste sterftcijfers voor Januari aan. Het geringst was de sterfte in Zeeland, 2.15 per 1000, de provincie, die na Noordholland, met een sterfte van 2.75 per 1000, het minst van de influenza-epidemie te lijden heeft gehad.

Gaan wij de cijfers van de verschillende gemeenten na, dan verdienen de volgende gemeenten nog te worden aangewezen met vrij hoge percentages, als hoedanig zijn beschouwd cijfers van meer dan 10 per 1000 en per jaar. Hierbij zijn niet genoemd de enkele groote gemeenten met hoge cijfers, omdat deze dadelijk worden aangewezen door het vergelijkend overzicht der sterfte in die gemeenten, dat, evenals in de vorige overzichten, ook thans wordt opgenomen. Evenmin zijn vermeld de gemeenten, waarin slechts één sterfgeval is voorgekomen, doch waarin dat ééne sterfgeval een sterfte van meer dan 10 per 1000 en per jaar vertegenwoordigt (gemeenten met minder dan 1200 inwoners).

In *Noordbrabant*: Asten (17), Beek en Donk (15), Berkel (21), Grave (11), Haaren (13), Oisterwijk (18), Oploo (12), Tongelre (12), Willemstad (11) en Woudrichem (11).

In *Gelderland*: Borculo (15), Doorwerth (17), Echteld (13), Eibergen (18), Ermelo (13),

¹⁾ Zie dit *Tijdschrift* 1919, I, bldz. 119, 354 en 698.